

[Ministeren for nordisk samarbejde og Østersøspørgsmål]

1992-93. Den er et godt vidnesbyrd om det levende nordiske samarbejde.

Anker Jørgensen (S):

Det ser ud til, at Sverige og Finland har forhandlet sig frem til et resultat, der gør det muligt, at de to lande også bliver medlemmer af EU. I Socialdemokratiet håber vi inderligt, at det samme også vil blive tilfældet for Norge. Men vi ved naturligvis, at det ikke er nok, at forhandlerne er blevet enige; der skal også være folkeafstemninger i de pågældende nordiske lande.

Et tættere samarbejde i Europa er efter min mening mere nødvendigt end nogen sinde. Det hidtidige samarbejde har allerede ændret Europa fra at være et område i strid – og somme tider også i indbyrdes krig – til at være et stadig større område, hvor der samarbejdes. Det kan knirke, men der samarbejdes.

Det er uden for EU, der hele tiden er risiko for strid og krig. Det ser vi allertydeligst i Jugoslavien.

Det er frem for alt vigtigt, at Europa fremover samarbejder om at løse de mange økonomiske og sociale problemer, især arbejdsløsheden, men samarbejde er også nødvendigt for, at Europa kan være en stærk faktor, der er i stand til at hjælpe Østeuropa og Jugoslavien.

Når det gælder samarbejdet i Nordisk Råd, mener jeg, at det har fungeret tilfredsstillende, især når man tager de mange forandringer i Europa i betragtning. Dette samarbejde i Nordisk Råd er endda mere vitalt nu, end det f.eks. var for en 8–10 år siden. Nordisk Råd har også fået større ansvar, fordi vi nu fuldt og helt kan og vil diskutere både udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det er denne nyskabelse, der også har været med til at gøre det ganske naturligt at diskutere Europa og herunder også hele udviklingen i det EF, som vi nu kalder EU.

Men det er ikke nok alene at snakke om samarbejdet. Det er lige så vigtigt, at vi alvorligt drøfter, hvad vi skal samarbejde om. Norden og EU står over for mange problemer, men i dag synes der at være ét problem, der overskygger alt andet, nemlig arbejdsløsheden. Hvis vi ikke får mindsket arbejdsløsheden meget væsentligt, kan det blive årsag til uro og ekstremisme, som i værste fald kan blive grobund for noget af det, vi før har set i Europa.

Arbejdsløsheden er katastrofalt høj. Magtesløshed over for arbejdsløsheden kan også gøre en fredelig sikkerhedspolitik umulig. Alligevel ser det ud, som om alt for mange er langt mere optaget af andre problemer end arbejdsløsheden. Og hvis det fortsætter på den måde, risikerer vi, at man ligesom glemmer arbejdsløshedsproblemet. Så får arbejdsløsheden lov at vokse sig større og større.

Mange aktive politikere og også folk i almindelighed er næsten ved at betragte arbejdsløsheden som et naturligt fænomen, et fænomen, som man ikke rigtig kan gøre noget ved. Det er en farlig tankegang.

Den, der har været længst fremme med konstruktive tanker på dette område, er Europa-Kommissionens formand, Jacques Delors. I de nordiske lande har i første omgang socialdemokratiene i et samarbejde med de nordiske fagbevægelser udarbejdet og i Nordisk Råd fremlagt et forslag til fremme af beskæftigelsen. Det er sket under den flotte titel »Sæt Europa i arbejde«. Det har været en positiv oplevelse, at også andre partigrupper i Nordisk Råd har arbejdet med tanken og har udarbejdet forslag, som altså også er lagt frem nu.

Jeg er ked af, at jeg som parlamentariker i Nordisk Råd må sige, at der ikke fra Nordisk Ministerråds side har været tilstrækkelig interesse for en sådan fælles indsats. Hvis vi ser på den fælles erklæring, som de nordiske statsministre fremkom med på Nordisk Råds sidste session i Mariehamn i november 1993, så ser vi, at man holder sig til nogle uhyre overfladiske vendinger. For de flestes vedkommende kan man næsten ikke finde ud af, hvad de egentlig betyder, hvad der er indholdet.

Men statsministrene og ministerrådet har jo lovet, at der nu til den forestående session i Stockholm vil blive udarbejdet et mere detaljeret forslag. Det glæder vi os til at se, og vi glæder os til at få det under debat, når vi mødes i Stockholm. Men jeg tror, det er vigtigt at understrege, at det haster med praktiske og konkrete initiativer. Det går ikke bare at vente, til vi får en endelig afklaring omkring Sveriges, Norges og Finlands forhåbentlige medlemskab af EU.

På den kommende session skal vi også drøfte en større fælles indsats på miljøområdet i Norden og også i Nordens nærrområder. Det har vi i og for sig allerede drøftet mange gange,